

Tatjana Aleknienė, VDU, LKTI

Kaino ir Abelio istorija Filono Aleksandriečio egzegezėje: platoniški motyvai

Žydų Rašto Penkiaknygės (*Septuagintos* teksto) egzegetas ir didelis Platono gerbėjas Filonas Aleksandrietis (apie 20 m. pr. Kr.–apie 50 m. po Kr.) Kaino ir Abelio istorijos (*Gen 4*) egzegezę plėtoja veikaluose *De sacrificiis Abelis et Caini*, *Quod deterius potiori insidiari soleat*, *De posteritate Caini*; Kainas ir (gerokai rečiau) Abelis minimi ir kituose Filono veikaluose (*De fuga et inventione*, *De agricultura*, *Legum allegoriae*, *De migratione Abrahami*, etc).

Tyrėjai, mano žiniomis, iki šiol nėra pastebėję, kad, aiškindamas alegorines Kaino ir Abelio istorijos prasmes, Filonas pasinaudoja Sokrato ir sofistų bei retorių (Protagoras, Kaliklis) idėjinę ir moralinę dvikovą vaizduojančiais Platono tekstais ir biblinei akistatai suteikia Platono Sokrato istoriją primenančių bruožų.

Pranešime siūlomos analizės pagrindą sudaro minėtų Filono veikalų tekstai ir Platono *Teaiteto* „digresija“ (172 b–177 c). Siekiama parodyti, kad Filonas ne tik pasinaudoja konkrečiais Platono dialogų motyvais, bet turi bendresnę jų interpretavimo viziją.